

ตัวชี้วัดที่ 2.3

ร้อยละของชุมชนในเขตเทศบาลเป้าหมายที่มีการจัดทำแผนหรือ
ทบทวนแผนชุมชน ประจำปี 2553

รายละเอียดตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดที่ 2.3 : ร้อยละของชุมชนในเขตเทศบาลเป้าหมายที่มีการจัดทำแผนหรือทบทวนแผนชุมชน ประจำปี 2553

หน่วยวัด : ร้อยละ

น้ำหนัก : ร้อยละ 2

คำอธิบาย :

1. ชุมชน หมายถึง ชุมชนที่เทศบาลจัดตั้งขึ้น หรือ หมู่บ้าน ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2551

2. เทศบาลเป้าหมาย หมายถึง เทศบาลนคร เทศบาลเมือง และเทศบาลตำบล จำนวน 1,687 แห่ง (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2552)

3. การจัดทำหรือทบทวนแผนชุมชน หมายถึง การที่เทศบาลเป้าหมาย สนับสนุนให้มีการจัดทำหรือทบทวนแผนชุมชนโดยประชาชนตามกระบวนการขั้นตอนการจัดทำแผนชุมชน ประกอบด้วย

(1) จัดตั้งคณะทำงานสนับสนุนการจัดทำแผนชุมชน ที่มีองค์ประกอบจากภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเทศบาล หรืออาจใช้กลไกคณะทำงานสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ทำหน้าที่อำนวยความสะดวกและสนับสนุนการดำเนินงาน

(2) กำหนดพื้นที่เป้าหมายนำร่องจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ของชุมชนทั้งหมด โดยพิจารณาเลือกชุมชนที่มีคณะกรรมการชุมชนที่มีความเข้มแข็งเป็นลำดับสำคัญ เป็นพื้นที่นำร่อง และอาจให้ชุมชนอื่นเข้าร่วมเรียนรู้เพื่อขยายผล

(3) จัดเตรียมวิทยากร โดยอาจพิจารณาใช้ผู้นำชุมชนของเทศบาลที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้จัดฝึกอบรมให้ บุคลากรที่มีความสามารถของเทศบาล หน่วยงานอื่น หรือวิทยากรจากองค์กรภาคประชาชนอื่น ทำหน้าที่เป็นวิทยากร

เทศบาลอาจประสานงานสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด หรือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (สำนักส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและการมีส่วนร่วม) เพื่อจัดวิทยากรให้การสนับสนุนการดำเนินงานได้

(4) จัดเวทีประชุมชี้แจงประชาชนในชุมชนเป้าหมาย

(5) คัดเลือกแกนนำชุมชนเป็นแกนในการขับเคลื่อนกระบวนการ

(6) จัดเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล กำหนดทิศทาง (vision) แนวทางการพัฒนาและแก้ปัญหาให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่และวิถีชีวิตของชุมชน และจัดทำเป็นแผนงาน โครงการ

(7) ยกร่างแผนชุมชน

(8) นำร่างแผนเสนอเวทีประชาคมในชุมชน เพื่อให้ความเห็นร่วมกันและกำหนดความรับผิดชอบในการดำเนินงานระหว่างชุมชนกับเทศบาล

4. แผนชุมชน หมายถึง แผนที่กำหนดทิศทางของการพัฒนาชุมชนที่เกิดจากการจัดการและกระบวนการเรียนรู้ของคนในชุมชน ซึ่งร่วมกันคิดและร่วมกันกำหนดกิจกรรมขึ้นมาเอง โดยเน้นกิจกรรมที่ตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของชุมชนและเน้นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นเป็นหลัก โดยเป็นแผนที่เกิดจากกระบวนการที่เปิดโอกาสให้กับทุกคนในชุมชนได้ร่วมกันสำรวจข้อมูล วิเคราะห์ปัญหา แนวทางแก้ไขและพัฒนาร่วมกันด้วยความสมัครใจ

5. การวัดผล จะวัดผลในทุกเทศบาลเป้าหมายโดยต้องส่งเสริมให้มีการจัดทำ/ทบทวนแผนชุมชน ให้ได้ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ของจำนวนชุมชนในเขตเทศบาล

สูตรการคำนวณ :

$$\frac{\text{จำนวนชุมชนในเขตเทศบาลเป้าหมายที่จัดทำหรือทบทวนแผนชุมชน X 100}}{\text{จำนวนชุมชนในเขตเทศบาลทั้งหมด}}$$

หมายเหตุ : เทศบาลเป้าหมายที่ผ่านเกณฑ์ คำนวณ โดยผลรวมของเทศบาลเป้าหมายที่มีการจัดทำ/ทบทวนแผนชุมชนได้ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ของชุมชนในเขตเทศบาลเป้าหมายนั้นๆ

เกณฑ์การให้คะแนน :

ตัวชี้วัด	หน่วยวัด	เกณฑ์การให้คะแนนปีงบประมาณ พ.ศ. 2553				
		1	2	3	4	5
ร้อยละของชุมชนในเขตเทศบาลเป้าหมายที่มีการจัดทำแผนหรือทบทวนแผนชุมชนประจำปี 2553	ร้อยละ	40	45	50	55	60

แหล่งข้อมูล / วิธีการจัดเก็บข้อมูล :

1. เทศบาลรวบรวมผลการดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรค ตามแบบรายงานและสำเนาแผนชุมชน 1 ชุมชน ส่งให้จังหวัด
2. สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด รวบรวมผลการดำเนินงาน และสำเนาแผนชุมชนของเทศบาล รายงานให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ผู้กำกับดูแลตัวชี้วัด : นายธนา ยันตรโกวิท
นายชัยพัฒน์ ไชยสวัสดิ์
นายกฤษฎดา สมประสงค์

ผู้จัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัด : นายรุ่งทิวี แก้วคำปา
นางสาววรรณพร มณีฉาย
นายยุทธวิชัย ไมตรีจิตร

เบอร์ติดต่อ : 0-2241-9000 ต่อ 4122-3

เบอร์ติดต่อ : 0-2241-9000 ต่อ 4122-3

เบอร์ติดต่อ : 0-2241-9000 ต่อ 4122-3

เบอร์ติดต่อ : 0-2241-9000 ต่อ 4122-3

เบอร์ติดต่อ : 0-2241-9000 ต่อ 4122-3

เบอร์ติดต่อ : 0-2241-9000 ต่อ 4122-3

แนวทางการดำเนินงานขับเคลื่อน

การจัดทำหรือทบทวนแผนชุมชน ผู้การพัฒนาท้องถิ่นและจังหวัด

1. หลักการและเหตุผล

การส่งเสริมสนับสนุนการจัดทำและทบทวนแผนชุมชน เป็นกระบวนการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับประชาชนในการมีส่วนร่วมการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น และเชื่อมโยงสู่การวางแผนพัฒนาจังหวัด โดยการสนับสนุนให้ประชาชนในหมู่บ้าน ชุมชน รวมตัวกันนำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตในหมู่บ้าน ชุมชนมากำหนดเป็นกิจกรรม จัดทำเป็นแผนเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชน เป็นรากฐานของการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น และแผนพัฒนาจังหวัด โดยยึดหลักการพึ่งพาตนเอง สอดคล้องกับวิถีชีวิต วัฒนธรรม และสภาพแวดล้อม ในหมู่บ้าน/ชุมชน และท้องถิ่น

2. บทบาทองค์กรและแนวทางการดำเนินงาน

2.1 สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด/อำเภอ

1) ทำความเข้าใจกับหน่วยงานองค์กรที่เกี่ยวข้องในระดับจังหวัด/อำเภอ ที่มีภารกิจส่งเสริมสนับสนุนการจัดทำแผนชุมชน ให้มีการบูรณาการความร่วมมือในการดำเนินงานร่วมกัน โดยกำหนดให้เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นเจ้าภาพอำนวยการ เพื่อกำหนดทิศทาง และแนวทางการทำงานร่วมกัน

2) ชี้แจงหรือสื่อสารทำความเข้าใจ กับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เห็นความสำคัญของกระบวนการแผนชุมชนที่เป็นเครื่องมือในการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนเป็นรากฐานการพัฒนาท้องถิ่น และจังหวัด โดยขอความร่วมมือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง โดยเฉพาะเทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล สนับสนุนให้มีการจัดทำ หรือทบทวนแผนชุมชน ให้ครบทุกหมู่บ้าน/ชุมชน และจัดให้มีเวทีบูรณาการแผนชุมชนในระดับตำบล/เทศบาล จัดทำแผนชุมชนตำบล/เทศบาล เพื่อใช้ประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น และแผนพัฒนาจังหวัด

2.2 เทศบาล/ องค์การบริหารส่วนตำบล

1) ทำหน้าที่เป็นองค์กรหลักในการบูรณาการการทำงานร่วมกันกับหน่วยงานองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนให้มีการจัดทำหรือทบทวนพัฒนาคุณภาพแผนชุมชน ทั้งในระดับหมู่บ้าน/ชุมชน และระดับตำบล/เทศบาล โดยอาจพิจารณาแต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนระดับตำบล เป็นองค์กรบูรณาการ

2) พิจารณาจัดตั้งงบประมาณในการสนับสนุน ให้เกิดกระบวนการจัดทำทบทวนพัฒนาคุณภาพแผนชุมชน โดยอาจพิจารณาอุดหนุนให้กับคณะกรรมการหมู่บ้าน คณะกรรมการชุมชน หรือองค์กรหน่วยงานที่มีความชำนาญการในเรื่องนี้ เพื่อดำเนินการแทนได้

3) พิจารณาใช้กลไกคณะกรรมการหมู่บ้าน คณะกรรมการชุมชน และหรือกลุ่มองค์กรและประชาชนอื่นที่อาสาเป็นกลไกหลักในการดำเนินงานระดับหมู่บ้าน/ชุมชน

4) พิจารณาใช้ศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชนระดับตำบล (ศอชต.) สภาองค์กรชุมชน ผู้แทนแผนชุมชนในระดับหมู่บ้าน/ชุมชน ทุกหมู่บ้าน/ชุมชน หรือกลไกภาคประชาชนอื่นในระดับตำบล เป็นกลไกบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล

2.3 องค์การบริหารส่วนจังหวัด

- 1) พิจารณาให้การสนับสนุนในการพัฒนาทักษะ ความรู้ ผู้นำหมู่บ้าน ผู้นำชุมชน และผู้นำองค์กรภาคประชาชน ในระดับหมู่บ้าน ตำบล ให้สามารถเป็นแกนนำในการพัฒนาหมู่บ้านชุมชนและท้องถิ่น ได้อย่างเข้มแข็ง
- 2) สนับสนุนการสร้างและเชื่อมโยงผู้นำหมู่บ้าน ผู้นำชุมชน องค์กรชุมชน ให้เป็นเครือข่ายความร่วมมือการพัฒนาในระดับจังหวัด และสามารถเชื่อมโยงทิศทางการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

3. ขั้นตอนการดำเนินงาน

3.1 การจัดทำและทบทวนแผนชุมชนระดับหมู่บ้าน/ชุมชน

- 1) ตั้งคณะทำงานสนับสนุนการจัดทำแผนชุมชน (อาจประยุกต์ใช้คณะทำงานที่เกี่ยวข้องที่มีอยู่แล้ว)
- 2) เริ่มดำเนินการจากหมู่บ้าน/ชุมชน ที่มีความพร้อม และมีความเข้มแข็งเป็นลำดับต้นๆ เพื่อให้ชุมชน/หมู่บ้านอื่นเกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน
- 3) จัดเตรียมวิทยากร โดยอาจใช้ผู้นำชุมชนที่ผ่านการฝึกอบรมจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่น บุคลากรสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นอำเภอ/จังหวัด ที่ผ่านการอบรมจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ตาม โครงการเสริมสร้างขีดความสามารถท้องถิ่นอำเภอ/จังหวัด ในการแก้ไขปัญหาสังคม และความยากจนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หรือวิทยากรจากหน่วยงานอื่น บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการอบรมความรู้เรื่องแผนชุมชน หรือบุคลากรจากหน่วยงานอื่นที่เหมาะสม

(องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจประสานจังหวัด หรือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เพื่อสนับสนุนวิทยากรเพื่อการนี้)

- 4) คัดเลือกแกนนำหมู่บ้าน/ชุมชน เป็นแกนนำในการขับเคลื่อนประสาน
- 5) จัดเวทีประชุมชี้แจงประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน เป้าหมาย
- 6) จัดเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล กำหนดเป็นแนวทางการพัฒนาและแก้ปัญหาให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่และวิถีชีวิตของชุมชน และจัดทำเป็นแผนงานโครงการ
- 7) ยกร่างแผนชุมชน
- 8) นำร่างแผนเสนอเวทีประชาคมในหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อให้ความเห็นร่วมกันและกำหนดความรับผิดชอบในการดำเนินงานระหว่างหมู่บ้าน/ชุมชน กับเทศบาล หรือชุมชน/หมู่บ้าน กับหน่วยงานอื่นของรัฐ กรณีที่มีการจัดทำแผนชุมชนแล้วในปีงบประมาณที่ผ่านมา ให้จัดประชุมประชาคม เพื่อทบทวนปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพแผนชุมชนให้เป็นปัจจุบัน

3.2 แนวทางการบูรณาการแผนชุมชน ในระดับตำบล/หมู่บ้าน

- จัดประชุมแกนนำแผนชุมชน จากทุกหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อพิจารณาดำเนินการ ดังนี้
- 1) วิเคราะห์สถานการณ์ตำบล/เทศบาล เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาจากปัญหา ความต้องการและศักยภาพของพื้นที่
  - 2) นำกิจกรรมจากแผนชุมชนของแต่ละหมู่บ้าน/ชุมชน มาจัดลำดับความสำคัญในการพัฒนา และกำหนดไว้ภายใต้แนวทางการพัฒนาแต่ละด้าน

/3) จัดทำเป็นเอกสาร...

3) จัดทำเป็นเอกสารแผนชุมชนระดับตำบล/เทศบาล ใช้เป็นแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น และสนับสนุนเป็นข้อมูลประกอบการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด

4. การติดตามผลการดำเนินงาน

4.1 เทศบาล/องค์การบริหารส่วนตำบล รายงานผลการดำเนินงานให้กับสำนักงานท้องถิ่นอำเภอ/จังหวัด ภายในวันที่ 1 ของทุกเดือน (ตามแบบรายงานแนบท้าย)

4.2 จังหวัดรวบรวมรายงานผลการดำเนินงานเฉพาะเทศบาล จัดส่งให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ภายในวันที่ 15 ของทุกเดือน ครั้งแรกภายในวันที่ 15 พฤษภาคม 2553 และจัดส่งตัวอย่างแผนชุมชนของเทศบาล ทั้งระดับหมู่บ้าน/ชุมชน และระดับเทศบาล จังหวัดละ 1 ตัวอย่าง ส่งให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นด้วย

*****